

ritkán még az áldozatok életében, *in vivo* hajtottak végre.¹¹² Mengele közvetlen munkatársa a rámpán az a dr. Victor Capesius tábori gyógyszerész volt, aki – román állampolgár lévén – magyar és román nyelvtudásával kapóra jött a Magyarországról, különösen Észak-Erdélyről érkező deportáltakkal való „érintkezésben”¹¹³.

A rámpától a gázkamrák felé vezető út hosszú szögesdrót kerítés mellett vezetett el. Egy szemtanú így írta le a gyalogmenetet:

Akiket arra szelektáltak, hogy a gázkamrákba vonuljanak, hosszú menetoszlopokban vánszorogtak a poros úton, kimerülten, elkeseredetten. Anyák gyerekkocsikat toltak, kézen vezetve idősebb gyermekeiket. A fiatalabbak időseket, betegeket támogattak. Sokan úgy kerültek be a menetbe, hogy könyörögve kérték az SS-eket, ne válasszák el őket roskatag vagy magatehetetlen hozzátartozóiktól.¹¹⁴

A kiirtás műveletét futószalagrendszer alapján szervezték meg, a tömeggyilkosság legmodernebb módszereinek alkalmazásával. Az elgázosítás után a holttesteket a különleges kommandó tagjai a Harmadik Birodalom gazdasági érdekeinek előmozdítására „feldolgozták”: a fogakat kiverték az arany és ezüst visszanyerése végett, a testnyílásokat átvizsgálták elrejtett értékeket keresve, a nők haját levágták.¹¹⁵ E műveletek elvégzése után a holttesteket kiadták a krematóriumnak (22.5–9. képek).¹¹⁶

A hamvasztás átlagosan 5–6 óráig tartott. A maradványokat egy 60 x 15 m-es betonpadozaton zúzták porrá, mielőtt szétszórták volna vagy beleöntötték volna a Visztulába.

Folyamatosan zsidók ezrei vártak a sorsukra a krematóriumok előtt és a táborokat összekötő utakon. A Sonderkommando egyik hajdani tagja így írta le ezt a jelenetet:

Miközben a hullaszállítók kiráncigálták a tetemeket [a gázkamrákból], újabb tömegek várakoztak gyanútlanul a közeli ligetben... Türelmesen ki kellett várniuk, amíg kihordják a halottakat a gázkamrákból, összeszedik az öltözőhelyiségben hagyott holmit.¹¹⁷

Megesett, ha nagyon ritkán is, hogy magyar zsidók, megérezve a rájuk váró veszélyt, megpróbáltak megszökni a közeli erdő irányában. Többnyire gyorsan elfogták és reflektorfényben agyonlőtték őket az SS-ek.¹¹⁸ Szemtanúk így írták le a halálgyár működését:

Még a krematóriumok megépítése előtt használt, kezdetleges gázkamrákat is újra működésbe kellett helyezni. Óriási hullahegyeket égettek el nemrég ásott égetőgödörökben. Az egész környék füsttengerben úszott, mely néha elhomályosította a napot. Az égő emberi csontok és hús émelyítő bűze áthatotta az egész táborat. A gyilkolás éjjel-nappal, szünet nélkül folyt – több műszakban. A halálgyár teljes gőzzel üzemelt!¹¹⁹